

De kunna således icke längre betraktas såsom särskildt och allenast tillhörande Wisby samhälle; de hafva fast heldre blifvit en hela fäderneslandets tillhörighet, bärande vittnen om hög nordisk kultur för den tid, då desamma uppfördes.

Den långa följd, icke af årtionden, utan af århundraden, hvarunder dessa fornlemningar, i saknad af all omvårdnad varit utsatta för tidens och okunnighetens åverkan, har åt nutiden qvarlemnadt en jemförelsevis ganska ringa del af de storartade byggnaderna. De få qvarlevorna böra derföre icke än vidare förbises af Staten. De äro berättigade till ett verksamt understöd, på det att icke de i motsatt fall inom en kort tid troligen blifvande sten- eller grushoparne efter dem skola blifva de enda vittnesbörden om dessa sin tids mästerverk och om vår tids ligkiltighet för dessa herrliga fornlemningar.

Af dessa skäl får jag vördsamt föreslå:

“att Riksdagen beviljar för nästa statsreglerings-period ett anslag af 1,500

“R:dr till bevarande och vårdande, under sakkunnig ledning, af fornlem-

“ningarne i Wisby och att detta belopp uppå behörig requisition utbeta-

“las till hospitals-direktionen i Wisby.“

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1867.

H. Gyllenram.

N:o 34.

Af Grefve Hamilton, Hugo Bengt Archibald, angående uteslutande från Riks-staten af alla sådana utgifter, som kunna utaf lands-tingen bestridas, samt öfverlemnande af ett bestämdt belopp utaf statsinkomsterna till landstingen.

Under den tid, då de olika landskapen icke hade rättighet att förmedelst ombud öfverlägga och besluta om de åtgärder, som kunde vara behöfliga till understödjande och befrämjande af gemensamma företag eller af sådana företag, som öfverstege den enskildes krafter, var det nödvändigt att Staten fullgjorde detta. Bland de olägenheter, som häraf varit en följd, må blott påpekas den omständigheten, att en täflan mellan de olika landskapens målsmän vid riksdagarne ofta uppstått, hvarvid hvar och en sökt att af statsmedlen förskaffa åt sitt landskap det mesta möjliga.

Bih. till Riksd. Prot. 1867. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 3 Häft.

Då genom landstingen en möjlighet är beredd för de olika landskapen att gemensamt befrämja alla företag, som för dem äro nyttiga, torde tiden nu vara inne, att statsmedel icke böra användas till sådana företag, som ligga inom landstings befogenhet att understödja.

Då likväl ett sådant beslut möjligen skulle leda till en allt för långt drifven sparsamhet med anslag till allmännyttiga företag inom landskapen, torde vara nödvändigt att en summa ungefärligen motsvarande det belopp, som hittills för dessa utgifter blifvit användt, måtte blifva till landstingen öfverlemnadt, helst på sådant sätt, att en viss statsinkomst måtte direkte till landstingen anslås; och får jag sålunda vördsamt föreslå:

“att från Riks-statens utgiftsposter alla sådana utgifter måtte borttagas, som kunna genom landsting bestridas, hvaremot af statsinkomsterna ett bestämt belopp måtte till landstingen i förhållande till folkmängden öfverlemnas.”

Om remiss till Stats-Utskottet får jag vördsamt anhålla.

Stockholm den 29 Januari 1867.

H. A. Hamilton.

N:o 35.

Af Herr Hasselrot, Carl, angående öfverlemnande af en del utaf Riksbankens medel till Allmänna Hypotheksbanken emot dess obligationer.

Då jag omnämner att det förslag, jag nu går att framställa, afser jordbrukets tryckta ställning och ett försök att i densamma åstadkomma någon lindring, vågar jag hoppas att, äfven om försöket misslyckas, Kammaren skall skänka detsamma öfverseende och välvilja.

Jordbrukets tryckta ställning! — männe det skall erfordras någon bevisning för att ådagalägga sanningen af dessa ord? — Jag tror det ej. — De hafva en sympatetisk magt, som med oro och beklämning anslår icke allenast hvarje jordbrukets idkare i alla delar af vårt land, utan hvarje god modborgare, enär ingen del af samhällskroppen, minst en så vigtig som jordbruksnäringen, kan lida utan att det hela deraf tager skada.

Det torde således, utan gensägelse, kunna antagas såsom ett faktum, att denna näring lider af en tryckt penninge-ställning, som förlamar jordbruket och dess idkare. Orsakerna till denna förlägenhet äro många och det fordras till deras fulla utredande helt andra krafter än mina; men till undanrödjande af missförstånd